

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ СИСТЕМ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ В УКРАЇНІ

Черчук М.В.

Науковий керівник – ст. викладач Безпалько В.В., доцент Кочетова С.І.
Харківський національний технічний університет сільського
господарства ім. П. Василенка
(61023, Харків, вул. Мироносицька, 92, секція агрономії, тел. (057) 700-39-11)
E-mail: agroecology265@gmail.com

Важливим питанням в землеробстві, що активно обговорюється за останні роки, є проблема обробітку ґрунту. Існуюча в Україні стратегія інтенсифікації сільського господарства, що панувала у другій половині ХХ століття, вичерпала себе. Інтенсивні технології вирощування с. - г. культур обумовили екологічні проблеми деградацію ґрунтів, втрати ними природної родючості, зростання затрат енергії на кожну додаткову одиницю продукції.

Становлення систем обробітку ґрунту в Україні до недавнього часу характеризувалось плужним типом обробки в землеробстві. Перехід на нову технологію це заміна традиційної полицевої оранки безполицевою, з одночасним зменшенням глибини рихлення і кількості технологічних операцій.

В Україні безполицевий ґрунтозахисний обробіток історично був складовою системи захисту від ерозії і виконував другорядну функцію в системі землеробства. Основну функцію виконував сівозмінний фактор як дешевий і найбільш ефективний при формуванні продуктивності с.-г. культур.

Значний досвід у науково – практичному використанні мінімальної технології обробітку ґрунту мають вчені – аграрії України (акціонерне товариство «Агро – Союз» Дніпропетровська область). Технічне забезпечення складають потужні трактори і широкозахватні (24м) культиватори, пружинні борони (35м) і сівалки (18м). За новою технологією поля обробляються лише три роки, а врожай уже в два рази вищий ніж на полях з оранкою.

Країни Світу, в яких значні об'єкти ґрунтозахисного безполицевого і мінімального обробітку ґрунту, по – till системи, мають свої аргументи на їх користь. Для США це ґрунтозахисне значення і підвищення продуктивності праці, для Канади і західних провінцій Австралії – збереження вологи в ґрунті, для Європейського континенту (Великобританія) – можливість прискорити підготовку ґрунту до посіву озимих і ярових колосових культур. Відомо, що будь – яка технологія не може бути досконалою тому, що ґрунт як система має свої закони розвитку. Діяльність людини порушує їх в угоду економічній складовій. Так, досвід США по використанню розглянутих систем обробітку ґрунту вказує на проблему екологічну – збільшення пестицидного навантаження в агроландшафтах. Відсутність оранки збільшує кількість бур'янів, хвороб і шкідників.

Для впровадження мінімального обробітку ґрунту по зонам України, вчені інституту землеробства визначили, що перспективним будуть зона Степу, значна частина Правобережного Лісостепу Західна частина Лісостепу і Полісся залишаються зонами з перевагою оранки і дискових знарядь.